

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Veroniky Křest'anové, Dr., a soudců Mgr. Jana Kobery a JUDr. Tomáše Novosada ve věci

žalobkyně: **V. M.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátem Mgr. Janem Poláčkem
sídlem Zlatnická 1127/4, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **MAFRA, a.s.**, IČO 45313351
sídlem Karla Engliše 519/11, 150 00 Praha 5
zastoupená advokátem Mgr. Jiřím Urbánkem
sídlem Na Kozačce 1289/7, 120 00 Praha 2

o ochranu osobnosti

k odvolání žalobkyně i žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 13. září 2021, č. j. 28 C 172/2017-823,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I a II **potvrzuje** a ve výroku III mění jen tak, že nahrazovaná výše nákladů řízení činí **79 271,50 Kč**, jinak se i v tomto výroku potvrzuje.
- II. Žádná z účastnic **nemá** právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. **Žalobkyně** se žalobou podanou dne 21. srpna 2017 u Obvodního soudu pro Prahu 5 jako soudu prvního stupně domáhá ochrany osobnosti, do níž měla neoprávněně zasáhnout žalovaná při zpravodajství o trestní věci žalobkyně. Ta byla stíhána od srpna roku 2014 pro podezření ze spáchání trestného činu vraždy, přičemž později bylo stíhání rozšířeno pro podezření ze spáchání několika dalších trestných činů vraždy. Žalobkyni bylo kladeno za vinu, že jako zdravotní sestra

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Hájková

způsobila smrt několika pacientů, o které se měla starat, tím, že jim aplikovala xxx do žíly. Trestní stíhání bylo ukončeno dne 26. července 2016, kdy nabyl právní moci zprošťující rozsudek. V období od srpna 2014 do konce roku 2015, resp. ledna 2016 žalovaná, která je mediálním domem vydávajícím řadu celostátních tiskovin a zveřejňujícím své zpravodajství na internetu (Mladá fronta DNES, Lidové noviny, Metro, 5plus2, Téma, iDNES.cz, lidovky.cz, 5plus2.cz a další) opakovaně a široce nerespektovala ve svých článcích presumpci nevinu žalobkyně. Navíc se o žalobkyni takto vyjadřovala i značně dehonestujícím způsobem, když např. žalobkyni označovala jako „xxx“ nebo „xxx“. Žalovaná o žalobkyni navíc tvrdila, že si vraždami ulehčovala práci, že pacienty neměla ráda, tedy že vraždy páchala ze zavrženíhodných pohnutek. Dopad neoprávněného jednání žalované na život žalobkyně byl značný a nevratný, a to zejména s ohledem na dobu trvání zásahu, četnost závadných článků, povahu i formu výroků, a též i mediální sílu žalované a její významný vliv na veřejné mínění. S ohledem na to žádá žalobkyně náhradu nemajetkové újmy v penězích v částce 6 700 000 Kč. Vzhledem k tomu, že žalovaná na její výzvu neplnila, současně žádá jako příslušenství úrok z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 22. července 2017 do zaplacení. V bližších podrobnostech jsou žalobní argumenty předestřeny již v rozsudku soudu prvního stupně.

2. **Žalovaná** považuje žalobu za nedůvodnou a navrhuje její zamítnutí. V napadených článcích se zabývala věcí veřejného zájmu. Žalobkyně byla obviněna z vražd šesti osob, kterých se měla dopustit jako zdravotní sestra na pacientech. Žalovaná při informování o trestním stíhání žalobkyně vždy vycházela z úkonů a vyjádření orgánů činných v trestním řízení, jakož i z vyjádření osob, které měly k věci určitý vztah (např. kolegyně žalobkyně, lékař, který věc inicioval). Žalovaná současně velmi široce referovala o řízení před soudem, a to včetně obrany žalobkyně a důkazů podporujících její tvrzení, či svědčících v její prospěch, a především pak o zprošťujícím rozsudku soudu prvního stupně i soudu odvolacího. Žalovaná též poskytla žalobkyni prostor, aby se k celé trestní věci vyjádřila v rozhovoru. Žalovaná poukazuje na judikaturu Ústavního soudu, ze které vyplývá, že při posuzování otázky, zda byla respektována presumpce nevinu, je podstatné celkové vyznění a kontext projevu. Nelze tedy hodnotit jednotlivá slova izolovaně. Dále je třeba brát v úvahu specifika periodického tisku a nutnost určitého zjednodušení. Žalovaná je přesvědčena, že způsob, kterým zpravodajství o dané věci veřejnosti podávala, nemohl s ohledem na celkové vyznění a kontext neoprávněně zasáhnout do osobnostních práv žalobkyně. Na žalobkyni mělo dopad samotné trestní stíhání, za něž žalovaná nenese odpovědnost. Úkolem sdělovacích prostředků je informovat o trestních věcech, což platí tím spíše, jde – li o skutek, z něž byla obviněna žalobkyně. Ze zpravodajství žalované v daném čase plyne, že trestní věc žalobkyně není skončena a že o vině či nevině rozhodne soud. Z článků naopak nevyplývá, že by o vině žalobkyně bylo předem rozhodnuto.
3. **Soud prvního stupně** rozsudkem označeným v záhlaví uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 700 000 Kč s příslušenstvím (výrok I), žalobu zamítl v rozsahu částky 6 000 000 Kč s příslušenstvím (výrok II) a uložil žalované nahradit žalobkyni náklady řízení (výrok III).
4. Takto rozhodl soud prvního stupně na základě skutkových zjištění a právní argumentace, které jsou uvedeny v písemném odůvodnění napadeného rozsudku a které není třeba v zájmu stručnosti podrobně opakovat. Ve zkratce lze uvést, že soud prvního stupně dal za pravdu žalované, že na informování o trestní kauze žalobkyně byl veřejný zájem, že žalovaná byla oprávněna poskytovat informace o trestní kauze žalobkyně, která byla stíhána pro podezření ze spáchání vysoce závažné, v českých poměrech až ojedinělé, trestní činnosti; nešlo o bulvární informace. Souhlasil i s tím, že samotná medializace trestní kauzy není neoprávněným zásahem do osobnostních práv žalobkyně a že za újmu, která žalobkyni vznikla tím, že její trestní stíhání vešlo ve veřejnou známost, žalovaná, potažmo média neodpovídají. Podle soudu prvního stupně nelze ani tvrdit, že by žalovaná poskytovala veřejnosti zkreslený obraz trestního řízení, nebo že by popisovala její kauzu jako jasnou, hotovou věc. Žalovaná se však při informování dopustila excesu a za újmu tím způsobenou odpovídá. V řízení vyšlo nad jakoukoli pochybnost najevo, že žalovaná ve svých příspěvcích

žalobkyni popisuje jako osobu, která „zabíjela“ či „vraždila“ a označuje ji za „vražedkyni“, „xxx“, „xx“, nebo „xxx“. Tím žalovaná porušila zásadu presumpce nevinny žalobkyně a bezesporu tak žalovaná neoprávněně zasáhla do osobnostních práv žalobkyně. Výraz „xxx“ žalobkyně sice nepoužila pro žalobkyni v mediálním prostředí jako první, ale užívala jej, a to opakovaně. Újmu vzniklou žalobkyni vlivem neoprávněného zásahu do jejích práv ze strany žalované soud prvního stupně hodnotil jako značnou. Za odpovídající satisfakci tak shledal částku 700 000 Kč, ve zbývajícím rozsahu již žalobní požadavek shledal nedůvodným. Při úvaze o výši zadostiučinění soud prvního stupně mimo jiné zohlednil, že za (primární) újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním (a regulérním zpravodajstvím) odpovídá stát a že na vzniku újmy v důsledku excesivního zpravodajství se vedle žalované podílelo obdobnou formou více původců. Soud prvního stupně též přihlédl k požadavku na proporcionalitu s náhradami přisuzovanými za zásahy do jiných osobnostních práv. Ve vztahu k přiznané částce shledal soud prvního stupně důvodným i požadavek na úrok z prodlení ve výši 8,05 % p. a. od 22. července 2017 do zaplacení. O nákladech řízení rozhodl postupem podle § 142 odst. 3 o. s. ř.

5. Rozsudek soudu prvního stupně napadly žalobkyně (v rozsahu zamítavého výroku a nákladového výroku) i žalovaná (v rozsahu vyhovujícího výroku a nákladového výroku) včasným a přípustným **odvoláním**.
6. **Žalobkyně** namítá, že výše peněžitého zadostiučinění přiznaná soudem prvního stupně je s ohledem na všechny okolnosti případu nepřiměřeně nízká. Soud prvního stupně dle žalobkyně nesprávně posoudil podstatu, rozsah, závažnost a okolnosti zásahu, nezohlednil adekvátně veškeré potřebné funkce přiměřeného zadostiučinění a nesprávně vyhodnotil též polehčující a přitěžující okolnosti na straně žalované. Žalobkyně zpochybňuje, že by žalovaná informováním o trestním stíhání žalobkyně plnila veřejnou službu či že by snad jednala ve veřejném zájmu, když na jednání, které zasahuje velmi rozsáhle a intenzivně do osobnostních práv a do základních pilířů právního státu nemůže být v žádném případě veřejný zájem. Žalobkyně zdůrazňuje, že povinnost dodržovat presumpci nevinny platí ve všech stádiích trestního řízení, a to bez ohledu na skutečnost, jak důvodné se zdá být podezření ze spáchání trestného činu. Čím závažnější je trestná činnost, jíž se podezření týká, tím více (nikoliv méně) by měla být žalovaná obezřetná a opatrná při podávání informací veřejnosti. Závažnost kauzy tedy odpovědnost žalované nesnižuje, ale naopak zvyšuje. Je pak nerozhodné, z jakých „zdrojů“ žalovaná při podávání informací čerpala. Žalobkyně dále uvádí, že žalovaná informovala o trestním řízení ryze bulvárním způsobem, když vyvolávala či utvrzovala negativní emoce v široké veřejnosti bombastickými nebo šokujícími zprávami a expresivními výrazy, kterými konstatovala nebo předjímalá vinu žalobkyně. Jako přitěžující okolnost pro žalovanou je pak třeba hodnotit, že její média jsou obecně vnímána jako „seriózní“ a čtenáři k nim přistupují s větší mírou důvěry. Žalobkyně též poukazuje na zavinění a motiv žalované, kterým nepochybně bylo zvýšení vlastního hospodářského prospěchu na úkor žalobkyně. Žalobkyně nesouhlasí se závěrem soudu prvního stupně, podle kterého žalovaná podala ucelený, komplexní a dané situaci odpovídající zpravodajský obraz žalobkyně. Z provedeného dokazování (zejména z Mediální analýzy společnosti Newton Media, a.s.) vyšlo najevo, že v období od 21. srpna 2014 do ledna 2016 (kdy byl vynesena osvobozující rozsudek) byla drtivá většina příspěvků uveřejněných žalovanou (celkem 119 ze 175 příspěvků, tj. 68 %) ve vztahu k žalobkyni výrazně negativních nebo negativních, žalovaná jimi o žalobkyni referovala jako o skutečném či předpokládaném viníkovi vraždy. Podle žalobkyně nemůže být polehčující okolností pro žalovanou skutečnost, že žalovaná informovala i o obratu v trestní věci a osvobozujícím rozsudku. Žalovaná nesouhlasí ani s tím, že by titulky jednotlivých článků bylo možné považovat za přípustnou novinářskou zkratku. Je zcela nepřipustné, aby kterákoliv novinářská zkratka či zjednodušení konstatovaly nebo předjímalý vinu žalobkyně. V případě žalované se navíc jednalo o expresivní, snadno zapamatovatelná a nezaměnitelná označení („xxx“, „xxx“, „xxx“), jednoznačně identifikující žalobkyni jako osobu, která vraždila. Skutečnost, že újma byla žalobkyni způsobena již samotným nezákonným trestním stíháním, nemá dle názoru žalobkyně pro rozhodnutí v této

věci žádný právní význam. Žalobkyně bere žalovanou k odpovědnosti čistě jen za její protiprávní jednání spočívající v dlouhodobém porušování zásady presumpce nevinoty. Jednání státu a jednání žalované je postaveno na zcela odlišných skutkových a právních základech a jejich objektivní důsledky jsou též zcela jiné. Okolnost, že též ostatní vydavatelé porušovali presumpci nevinoty žalobkyně, pak může maximálně intenzitu zásahu žalované do nehmotných práv žalobkyně zvýšit a měla by být proto zohledněna k tíži žalované. Žalobkyně nesouhlasí též s názorem soudu prvního stupně, že část újmy mohla být odčiněna veřejnou omluvou, kterou však žalobkyně nežadá. Jednorázová omluva by takové účinky mít nemohla. Pokud by intenzitou a četností omluva odpovídala zásahu, pro žalobkyni by takové ožívování kauzy bylo psychicky neúnosné. Žalobkyně dále rekapituluje veškerá relevantní kritéria, která je třeba zohlednit při úvaze o přiměřeném zadostiučinění (okolnosti protiprávního zásahu a způsobu jeho provedení, okolnosti na straně žalobkyně a žalované) a která dle jejího názoru odůvodňují přiznání peněžitého zadostiučinění ve výrazně vyšší částce. Žalobkyně namítá, že přiznané zadostiučinění nezohledňuje majetkové poměry žalované, není dostatečně důrazné a odrazující, a nenaplnuje tak preventivní funkci. Soud prvního stupně v tomto ohledu odkazuje na závěry vyslovené v recentní judikatuře Nejvyššího soudu, které však byly v nálezu Ústavního soudu ze dne 2. listopadu 2021, sp. zn. I. ÚS 668/21, shledány jako rozporné s ústavním pořádkem. Ústavní soud v předmětném nálezu zdůraznil, že při stanovení zadostiučinění je nezbytné zohlednit jak funkci satisfakční, tak i funkci preventivně-sankční, a to v jejich komplementaritě. Pokud jde o požadavek na proporcionalitu s náhradami přisuzovanými za zásahy do jiných osobnostních práv, pak žalovaná namítá, že nelze pouze mechanicky nebo aritmeticky srovnávat tyto případy bez zohlednění konkrétních okolností. Žalovaná dále uvádí, že přiznaná výše peněžitého zadostiučinění je neadekvátní též při srovnání s náhradami přiznanými v jiných sporech (konkrétně poukázala na kauzy týkající se T. T., D. H. a K. R.). Žalobkyně konečně rozporuje i výrok o nákladech řízení, když nesouhlasí s krácením odměny advokáta o dva uplatněné úkony právní služby a nesouhlasí též s tím, že jí soud prvního stupně nepřiznal náhradu poměrné části nákladů vynaložených na mediální analýzu, která byla provedena v řízení k důkazu. Vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem žalobkyně navrhuje, aby odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně v napadeném rozsahu tak, že žalobkyni přizná i zbylých 6 000 000 Kč včetně příslušenství, a přizná žalobkyni náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

7. **Žalovaná** v odvolání připouští, že ne všechna sdělení z její strany byla užitá při informování o trestní věci žalobkyně vhodně, a pokud jsou jednotlivá sdělení posuzována izolovaně, mohou se jevit jako nerespektující presumpci nevinoty žalobkyně. Žalovaná je však přesvědčena, že jednotlivá sdělení nelze posuzovat izolovaně, ale naopak je třeba vzít v úvahu kontext celého článku, jakož i kontext celého zpravodajství žalované o trestní věci žalobkyně. To ostatně potvrzuje i judikatura Nejvyššího soudu a Ústavního soudu, na kterou žalovaná opakovaně odkazuje. Soud prvního stupně však postupoval v rozporu s touto judikaturou, když konstatoval, že určité výroky (aniž by je navíc blíže upřesnil) bez dalšího zasahují do osobnostních práv žalobkyně. Ani užití zkratky „xxx“ nemůže bez dalšího představovat zásah do osobnostní sféry žalobkyně, neboť to nic nevypovídá o tom, zda se trestné činnosti žalobkyně dopustila. Tato zkratka se vžila pro informování o dané kauze a stejnou zkratku užila i MUDr. M. E. pro název své knihy „xxx“, do které přispěla sama žalobkyně. Žalovaná nadto předmětnou zkratku užila pouze v ojedinělých případech a vždy ve stejném významu jako MUDr. M. E.. Žalovaná zdůrazňuje, že o celé trestní věci informovala komplexně, a to celkem v 317 člancích, ve kterých vysvětlovala okolnosti trestního řízení, sdělovala nové skutečnosti, výsledky šetření i nové důkazy. Zpravodajství žalované je nutno posuzovat v kontextu s průběhem trestního řízení. Žalovaná poskytovala zpravodajství na základě vyjádření orgánů činných v trestním řízení (a dalších osob, které měly s věcí určitou spojitost), které sdělovaly, že obvinění a obžaloba jsou podloženy dostatečnými důkazy. Tomu odpovídala i případná zjednodušení či zkratky, které byly v člancích obsaženy. Trestní věc žalobkyně se svou povahou zcela vymykala běžné trestné činnosti. O kauze byly zveřejněny až jednotky tisíc článků a bylo odvysíláno množství televizních a rozhlasových relací. Veřejnost tak

byla od počátku podrobně informována o tom, jak se kauza vyvíjí, a to včetně konečného zproštění obžaloby. Žalovaná dále vytýká soudu prvního stupně, že neposoudil příčinnou souvislost mezi případným neoprávněným zásahem a tvrzenou újmou, která mohla být žalobkyni způsobena. Soud prvního stupně pak ani dostatečně neodůvodnil výši přiznaného peněžitého zadostiučinění. Žalovanou nelze činit odpovědnou za újmu způsobenou žalobkyni širokou (regulérní) medializací trestní kauzy, ale pouze za případné excesy. Žalovaná je však přesvědčena, že dopad do osobního života žalobkyně by byl v podstatě totožný, i kdyby žalovaná neužívala v člancích sporovaná zjednodušení a zkratky. Dle žalované je zřejmé, že zásadní (primární) újma byla žalobkyni způsobena státem, a to v důsledku nezákonného trestního stíhání a s ním spojené regulérní medializace. Tato újma přitom nepochybně převyšuje újmu, která mohla být žalobkyni způsobena případnými excesy sdělovacích prostředků. Není proto namístě, aby se žalobkyni dostalo za případné excesy sdělovacích prostředků vyšší (natož pak několikanásobně) náhrady, než za samotné nezákonné trestní stíhání. I pokud by se žalovaná dopustila v některém ze svých článků dílčího excesu, je třeba zohlednit, že žalobkyni se dostalo dostatečné satisfakce již tím, že žalovaná v rámci zpravodajství informovala o skutečnostech podporujících obhajobu žalobkyně a zejména pak informovala o zproštění obžaloby. Žalovaná proto navrhuje, aby odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně v napadeném rozsahu tak, že žalobu zamítne.

8. **Odvolací soud** přezkoumal z podnětu podaných odvolání rozsudek soudu prvního stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a a § 214 odst. 1 o. s. ř.). Odvolání žalované důvodné neshledal a odvolání žalobkyně shledal důvodné jen v rozsahu výše nahrazovaných nákladů řízení.
9. Odvolací soud postupem podle § 213 odst. 2 o. s. ř. zopakoval k důkazu *Mediální analýzu NEWTON Media, a.s. včetně jejích příloh*, kterou uvedená společnost vypracovala konkrétně ve vztahu k příspěvkům žalované. Z této *mediální analýzy* vyplývá, že žalovaná v období od 21. srpna 2014 do 27. září 2017 uveřejnila celkem 302 příspěvků týkajících se trestní věci žalobkyně (k tomu odvolací soud dodává, že od jednotlivých počtů příspěvků uvedených v *mediální analýze* vždy odečetl příspěvky, které zazněly ve vysílání rádia Impuls, jelikož provozovatelem tohoto rádia není žalovaná a předmětné příspěvky jsou tedy do *mediální analýzy* zahrnuty chybně, jak potvrdila sama žalobkyně). V rozhodném období od 21. srpna 2014 do konce roku 2015, resp. do 20. ledna 2016, tj. v období před vyhlášením osvobozujícího rozsudku dne 21. ledna 2016, žalovaná uveřejnila 195 příspěvků, z nichž 64 je dle *mediální analýzy* negativních a 55 výrazně negativních (tj. celkem 119 negativních a výrazně negativních příspěvků). Pokud jde o jednotlivá média žalované, pak v Mladé frontě DNES bylo dle *mediální analýzy* zveřejněno 18 výrazně negativních a 21 negativních příspěvků, na webu lidovky.cz 9 výrazně negativních a 19 negativních příspěvků, na webu idnes.cz 16 výrazně negativních a 10 negativních příspěvků, v Lidových novinách 5 výrazně negativních a 8 negativních příspěvků, v deníku Metro 2 výrazně negativní a 3 negativní příspěvky, na webu 5plus2.cz 3 výrazně negativní a 2 negativní příspěvky, v týdeníku 5plus2 1 výrazně negativní a 1 negativní příspěvek a v časopisu Téma 1 výrazně negativní příspěvek. Dne 21. ledna 2016 byl vyhlášen osvobozující rozsudek. Hodnotící tón příspěvků se tím zásadně změnil ve prospěch žalobkyně. Též se snížila publicita věci, avšak ne tak významně, jako v případě jiných zpravodajských subjektů. Od 21. ledna 2016 do 27. září 2017 bylo uveřejněno zbylých 107 příspěvků, z nichž žádný již nebyl negativní.
10. Odvolací soud konstatuje, že podstatná většina ze 119 článků zveřejněných žalovanou, které žalobkyně učinila předmětem žaloby (tj. články označené v *mediální analýze* jako negativní a výrazně negativní) zasahuje neoprávněně do osobnostních práv žalobkyně, když v nich nebyla respektována zásada presumpce nevinoty. Je však třeba říci, že intenzita zásahu do osobnostních práv žalobkyně se u jednotlivých (závadných) článků výrazně liší. V některých případech lze hovořit o evidentním a hrubém porušení zásady presumpce nevinoty. Řada článků se ale pohybuje na hranici korektnosti a je z nich patrná snaha autorů vyjadřovat se zdrženlivě a v souladu se zásadou presumpce nevinoty. Těmto článkům lze často vytknout jen, resp. „jen“ nedůslednost při

formulování textu (kdy např. jsou sice v textu používána slova jako „údajně“, „měla“, „podle policie“ apod., avšak nikoliv důsledně v rozsahu celého textu), případně též nedostatečnou zdrženlivost např. při citaci vyjádření jiných osob. Mezi menší část napadaných článků, které do osobnostních práv žalobkyně nezasahují, odvolací soud řadí necelou pětinu (21) napadaných článků, ve kterých jde buď jen o zřejmou reprodukci sdělení orgánů činných v trestním řízení, potažmo zpravodajství o postoji orgánu činného v trestním řízení, včetně údaje o původci sdělení, nebo o informování o průběhu hlavního líčení (včetně řádně označených citací svědků či znalců), nebo o přípustnou mediální zkratku bez zásahu do presumpce nevinny (např. napadaný výraz bývalá zdravotní sestra). Mezi napadané články, které lze ještě řadit do přípustné medializace, odvolací soud takto řadí: xxx zveřejněný dne xxx na webu lidovky.cz, xxx dne xxx v Lidových novinách, xxx zveřejněný dne xxx v deníku Metro, xxx zveřejněný dne xxx v Mladé frontě DNES, xxx zveřejněný dne xxx na webu lidovky.cz, xxx zveřejněný dne xxx na webu lidovky.cz, xxx. xxx zveřejněný dne xxx na webu lidovky.cz, xxx zveřejněný dne xxx na webu idnes.cz, xxx. xxx zveřejněný dne xxx na webu 5plus2.cz, xxx. xxx zveřejněný dne xxx na webu idnes.cz, xxx zveřejněný dne xxx na webu lidovky.cz, xxx zveřejněný dne xxx v Lidových novinách, xxx zveřejněný dne xxx v Lidových novinách, xxx zveřejněný dne xxx v Mladé frontě DNES, xxx zveřejněný dne xxx na webu lidovky.cz, xxx zveřejněný dne xxx v Mladé frontě DNES, xxx zveřejněný dne xxx na webu lidovky.cz, xxx zveřejněný dne xxx na webu idnes.cz, xxx zveřejněný dne xxx na webu idnes.cz, xxx zveřejněný dne xxx v Lidových novinách, xxx zveřejněný dne xxx v Mladé frontě DNES. To ale ničeho nemění na tom, že je zde stále stovka závadných článků, kterými žalovaná neoprávněně zasáhla do osobnostních práv žalobkyně.

11. Příkladem hrubého porušení zásady presumpce nevinny jsou články, které již v samotném titulku označují žalobkyni jako osobu, která nepochybně vraždila: xxx (Mladá fronta DNES, xxx), xxx (Mladá fronta DNES, xxx), xxx (Mladá fronta DNES, xxx), xxx (idnes.cz, xxx), xxx (lidovky.cz, xxx), xxx (lidovky.cz, xxx), xxx (Metro, xxx), xxx (5plus2.cz, xxx). Odvolací soud považuje za nutné zdůraznit, že i pokud snad z obsahu článků čtenář zjistí, že žalobkyně doposud nebyla odsouzena, nelze nekorektní titulek, jímž je zasahováno do zásady presumpce nevinny hodnotit jako přípustné mediální zjednodušení. Titulek porušující zásadu presumpce nevinny není a pojmově nemůže obstát jako přípustné zjednodušení.
12. Rovněž tak používání hanlivých zkratk či názvů evokujících pachatelství je excesivní, nepřipustné a ostatně pro dostatečné informování veřejnosti o probíhající trestné činnosti naprosto nepotřebné. Odvolací soud pokládá za neakceptovatelné a právo porušující, aby žalovaná v rámci referování o trestní věci, v níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto, označovala žalobkyni zkratkami „xxx“, „xxx“ či „xxx“ (označení „xxx“ užila žalovaná ve svých člancích 6x, „xxx“ 2x, „xxx“ 1x). Samozřejmě že takovéto přezdívky navozující bez dalšího vinu žalobkyně, označující žalobkyni de facto za vraždkyni, rovněž představují nepřipustné porušení presumpce nevinny a způsobují žalobkyni těžkou újmu prima facie již jen tím, jaký dojem v podvědomí veřejnosti zanechávají. To platí samozřejmě bez ohledu na to, zda tyto přezdívky žalovaná vymyslela, či jen, resp. „jen“ přejala.
13. Porušení zásady presumpce nevinny se žalovaná dopustila nejen v titulcích (a prostřednictvím hanlivých zkratk), ale i v obsahu samotných článků. V nich žalovaná často prezentuje v různých obměnách jako nepochybnou a najisto postavenou skutečnost, že žalobkyně „zabíjela“, „vraždila“, „xxx“ apod. Žalovaná tak například v člancích uvádí: „xxx“ (článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx v Mladé frontě DNES), „xxx.“ a dále „(...) xxx“ (článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx v Mladé frontě DNES), „xxx“ (článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx v Mladé frontě DNES), „(...) xxx“ (článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx v Mladé frontě DNES), „xxx“ (článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx v Mladé frontě DNES), „xxx“ (článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx na webu idnes.cz – viz též samotný titulek článku).
14. Žalovaná pak dále ve svých člancích různými způsoby a s různou intenzitou podsouvá čtenáři, že žalobkyně je skutečně pachatelem trestných činů, ze kterých byla obviněna. Některé články se tak zabývají tím, z jakého důvodu si žalobkyně vybrala pro své činy právě xxx (článek s názvem xxx

zveřejněný dne xxx v Mladé frontě DNES nebo článek s názvem xxx zveřejněný též dne xxx v Mladé frontě DNES), dále se řeší pohnutky a motiv žalobkyně k předmětným činům (článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx na webu idnes.cz, článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx v Mladé frontě DNES, článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx na webu idnes.cz nebo článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx na webu lidovky.cz), rozebírá se též, jestli lékař V. kryl vraždu (kterou nepochybně spáchala žalobkyně) (článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx v Mladé frontě DNES, článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx na webu idnes.cz, článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx v Lidových novinách nebo článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx na webu lidovky.cz), či zda žalobkyně spáchala jen jednu vraždu (která je jistá) nebo i více (článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx v Mladé frontě DNES, článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx v Mladé frontě DNES nebo článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx na webu lidovky.cz). Hrubě závadné jsou pak opakované rozhovory s psychologem A. D., ve kterých se řeší, do jaké skupiny „nemocničních sériových vrahů/zabijáků“ žalobkyně patří, a ve kterých se mimo jiné uvádí: „xxx“ (článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx na webu idnes.cz) a dále: „xxx (...)“ (článek s názvem xxx zveřejněný dne xxx v časopisu Téma).

15. Podle článku 40 odst. 1, 2 Listiny základních práv a svobod jen soud rozhoduje o vině a trestu za trestné činy a každý, proti němuž je vedeno trestní řízení, je považován za nevinného, pokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu nebyla jeho vina vyslovena.
16. Zásada presumpce nevinny se uplatní i v horizontálních vztazích, a to jako jeden z ústavně aprobovaných důvodů pro omezení svobody projevu. Jejím účelem je mj. ochrana osobnostních práv osoby, proti níž je vedeno trestní řízení. Média samozřejmě mohou a mají informovat o probíhajících trestních řízeních a páchané trestné činnosti, vždy však musí být zřejmé, že prezentovaný názor ještě s jistotou neznámá, že se stíhaná osoba činu dopustila (srov. nález Ústavního soudu ze dne 23. června 2015, sp. zn. II. ÚS 577/13). Proto je povinností médií přistupovat k tomuto typu zpravodajství s jistou zdrženlivostí ve výrazech i obsahu a s ohledy a respektem k soukromí stíhaných, či dokonce jejich blízkých, neboť tyto osoby jsou dosud podle práva nevinné a nakonec může dojít i k jejich zproštění, jako se to ostatně stalo i v projednávané věci.
17. Z této premisy soud prvního stupně správně vycházel a v napadeném rozsudku též správně citoval příslušná ustanovení občanského zákoníku a další judikatorní závěry, na což odvolací soud plně odkazuje a v zájmu stručnosti již neopakuje. Soud prvního stupně tak správně zmínil závěry rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 15. listopadu 2012, sp. zn. 30 Cdo 1413/2012, v němž Nejvyšší soud mimo jiné uvedl, že o osobě, jež nebyla pravomocně odsouzena, nelze referovat jako o pachatelé trestného činu. Přílehlavá je též citace závěrů Evropského soudu pro lidská práva vyjádřená v rozsudcích *News Verlags GmbH & Co. KG proti Rakousku*, ze dne 11. ledna 2000, č. 31457/96, či *A. proti Norsku* ze dne 9. dubna 2009, č. 28070/06.
18. Odvolací soud se pak též plně ztotožňuje se závěry soudu prvního stupně v tom, že zpravodajství žalované o trestní věci žalobkyně bylo excesivní, neboť opakovaně a dlouhodobě porušovalo presumpci nevinny žalobkyně, jak je blíže konkretizováno výše. Žalovaná svým zpravodajstvím tedy zasáhla do osobnostních práv žalobkyně neoprávněně a způsobila jí tím újmu, pro jejíž přiměřené odčinění by morální satisfakce nebyla dostatečná (odvolací soud se zde shoduje s žalobkyní, že veřejná omluva by dokonce mohla být svými účinky kontraproduktivní a újmu prohloubit). Soud prvního stupně tedy správně uzavřel, že je namístež žalobkyni v souladu s § 2951 odst. 2 větou druhou o. z. přiznat relutární satisfakci.
19. Pokud žalovaná po celou dobu řízení tvrdí, že do osobnostních práv žalobkyně žádným způsobem nezasáhla a jakoukoliv odpovědnost odmítá, pak to svědčí o naprostém nedostatku rozumného náhledu na nastalou situaci a o nulové sebereflexi. K tomu odvolací soud dodává, že v odvolání žalované je sice obsažen jistý náznak sebereflexe (žalovaná zde připouští, že ne všechna sdělení z její strany byla užita při informování o trestní věci žalobkyně vhodně), avšak evidentně se nejedná

o sebereflexi skutečnou a vážně míněnou, když žalovaná tak činí pouze z toho důvodu (jak v podstatě sama v odvolání uvádí), že si je vědoma skutečnosti, že odvolací soud zohledňuje míru sebereflexe jednotlivých zpravodajských subjektů při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění. Přístup žalované je pak stěží pochopitelný i s ohledem na skutečnost, že (minimálně) jeden z jejích redaktorů (M. B.) dokázal reflektovat negativní roli, kterou média jako celek (tedy včetně žalované) sehrála v kauze žalobkyně, když ve svém komentáři s názvem xxx zveřejněném dne xxx v Mladé frontě DNES uvedl: „xxx“.

20. Odvolací soud uznává, že šlo o velmi závažnou trestní věc s ohledem na počet prověřovaných úmrtí a policí a státními zástupci tvrzené okolnosti, avšak to samo o sobě princip presumpce nevinny nijak neoslabuje ani nerelativizuje. Dovolává-li se žalovaná svého poslání informovat o věcech veřejného zájmu, je nutno k tomu ve shodě se soudem prvního stupně poznamenat, že informování o trestní kauze žalobkyně bylo bezesporu informováním o věci oprávněného veřejného zájmu. Na žalované pak však bylo, aby v každém jednotlivém příspěvku jasně dala najevo, že konkrétní skutky se toliko kladou podezřelé/obviněné/obžalované za vinu a že dosud není jisté, zda se oněch skutků podezřelá/obviněná/obžalovaná skutečně dopustila. Takto je povinna žalovaná (samozřejmě i jiné sdělovací prostředky) postupovat bez ohledu na to, jak se vyjadřují samy orgány činné v trestním řízení (policie a státní zástupce), jak se jí samotné jeví důkazní situace a co o věci vypovídají například svědci. Jistě může veřejnost zpravit, co při hlavním líčení nebo jindy svědci či znalci uvedli, avšak nemůže pak na základě toho označovat stíhaného za pachatele před tím, než ve věci pravomocně rozhodne soud. Jen tak bude zásada presumpce nevinny účinně naplněna. Polehčující okolností či snad dokonce důvodem pro zamítnutí žaloby pak není ani skutečnost, že žalovaná informovala také o zproštění žalobkyně respektive o pochybnostech, které v pozdější fázi stíhání žalobkyně nastaly. To pokládá odvolací soud za normální a obvyklé, a pokud by takto žalovaná nepostupovala, pak by se jednalo o další exces. Je však pravdou (jak již odvolací soud uvedl výše), že žalovaná se na rozdíl od ostatních zpravodajských subjektů věnovala trestní věci žalobkyně v poměrně intenzivní míře i po vydání zprošťujícího rozsudku (uveřejnila celkem dalších 107 článků včetně rozhovoru s žalobkyní), tj. v době, kdy již kauza nebyla tolik mediálně zajímavá.
21. Lze tedy uznat, že žalovaná ve svém zpravodajství po dobu trestního stíhání žalobkyně do vynesení osvobozujícího rozsudku v lednu 2016 opakovaně a v mnoha případech nerespektovala presumpci nevinny žalobkyně a svým zpravodajstvím, užitými výrazy, slovními spojeními a zkratkami neoprávněně vyvolávala ve veřejnosti dojem, že žalobkyně spáchala závažné trestné činy, které jí byly kladeny za vinu, a to navíc ze zavrženíhodných důvodů (nemá ráda pacienty, aby si ulehčila práci, vraždila z lenosti). Tím neoprávněně zasáhla do osobnostních práv žalobkyně a též do práva na spravedlivý proces v širším slova smyslu a způsobila žalobkyni újmu, kterou je povinna odčinit.
22. K dopadu excesivních příspěvků žalované na veřejné mínění a tím i k rozsahu újmy žalobkyně, potažmo podílu žalované na celkové újmě žalobkyni vzniklé informováním o trestní věci žalobkyně odvolací soud doplnil dokazování postupem podle § 213a odst. 1 o. s. ř. o *zprávy MEDIA PROJEKTU za období od 4. čtvrtletí roku 2014 do 1. čtvrtletí roku 2016*. Z nich vyplynulo, že průměrná čtenost jednotlivých vydání byla v období 4. čtvrtletí roku 2014 a 1. čtvrtletí roku 2015/období 2. a 3. čtvrtletí roku 2015/období 4. čtvrtletí roku 2015 a 1. čtvrtletí roku 2016 u deníku Mladá fronta DNES 654 000/639 000/631 000 čtenářů, u deníku Lidové noviny 210 000/203 000/205 000 čtenářů, u deníku Metro 470 000/465 000/434 000 čtenářů a u týdeníku 5plus2 918 000/939 000/922 000. U časopisu Téma nejsou údaje za první období uvedeny, přičemž v následujících dvou obdobích činila průměrná čtenost jednotlivých vydání 66 000/99 000 čtenářů.
23. Odvolací soud dále doplnil dokazování o zprávy *NetMonitor za měsíce srpen 2014, prosinec 2014, leden 2015 a prosinec 2015*. Podle těchto zpráv činil počet reálných uživatelů za měsíc v srpnu 2014/prosinci 2014/lednu 2015/prosinci 2015 u idnes.cz celkem 4 315 824/4 377 326/4 648 625/4 356 572 (z toho sekce „Zprávy“ 1 879 317/1 839 996/2 071 972/2 068 331 a podsekce

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Hájková

„Regiony“ 1 218 929/1 075 645/1 215 576/1 117 269), u lidovky.cz celkem 847 690/790 962/922 590/849 060 a u 5plus2.cz pak 142 466/13 115/11 874/5 430.

24. Podle *výroční zprávy žalované za rok 2015* (č. l. 194) činily domácí výnosy v roce 2014 celkem 2 360 919 tis. Kč a v roce 2015 celkem 2 342 199 tis. Kč.
25. Odvolací soud se v minulosti meritorně zabýval souběžnými spory žalobkyně se společnostmi Czech News Center, a.s. (zkráceně „CNC“) a TV Nova s.r.o. (zkráceně „TV Nova“), a to v řízeních vedených pod sp. zn. 22 Co 94/2019 a 22 Co 143/2020. Ve sporu se společností TV Nova rozhodoval již i Nejvyšší soud a Ústavní soud, přičemž oba tyto soudy dovolání, resp. ústavní stížnost podané ze strany žalobkyně odmítly (*viz. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. června 2021, č. j. 25 Cdo 506/2021-844, a usnesení Ústavního soudu ze dne 9. listopadu 2021, sp. zn. IV ÚS 2573/21*). Obě účastnice (tedy i žalovaná) konstatovaly, že jsou jim spory i rozhodnutí známy.
26. Odvolacímu soudu jsou současně z věci žalobkyně a CNC, tedy z jeho úřední činnosti, známy i *mediální analýzy*, které žalobkyně obstarala v řízeních, v nichž se domáhá satisfakce vůči dalším zpravodajským subjektům, a též i *přehled zpráv o trestní věci žalobkyně*, který v řízení předložila CNC. Odvolací soud si tak učinil přehled, v jakém zhruba rozsahu se na excesivním zpravodajství o žalobkyni podílely jednotlivé subjekty, a to jak ty, které jsou žalobkyní žalovány v jiných řízeních, tak i ty, po nichž se žalobkyně satisfakce nedomáhá (což je jistě její právo, avšak není důvodné si myslet, že celou její újmu odčiní jen ti, které si sama vybere, byť ji způsobili i jiní). Takto odvolací soud zjistil, že sama žalobkyně vytýká porušení presumpce nevinu a používání excesivních výrazů a spojení ve srovnatelném počtu případů (článků či reportáží) vedle společností CNC, TV Nova a zde žalované společnosti Mafra, a. s., také společnosti Vltava Labe Media, a. s. a v menším rozsahu pak subjektům Economia, a. s., MEDIA BOHEMIA, a. s., a FTV Prima, s. r. o. O trestní věci žalobkyně široce referovala i další média, která nyní nejsou v okruhu žalovaných, přičemž mnohá z nich se v různé míře dopouštěla obdobných excesů.
27. Pokud jde o společnosti CNC a TV Nova (jejichž spory se již odvolací soud v minulosti zabýval), pak odvolací soud pro porovnání alespoň ve stručnosti shrnuje základní okolnosti týkající se rozsahu excesivních mediálních výstupů těchto mediálních subjektů a jejich dopadu na veřejné mínění. V případě TV Nova z *Mediální analýzy NEWTON Media, a.s.* vyplynulo, že v období od 21. srpna 2014 do 20. ledna 2016 (tj. před vyhlášením osvobozujícího rozsudku), bylo uveřejněno celkem 145 příspěvků, jejichž vyznění bylo ve vztahu k žalobkyni převážně negativní (107), z toho podstatná část byla negativní výrazně (63). TV Nova pak ve svých příspěvcích užila 44x označení „xxx“, 9x „xxx“ a 1x „xxx“. Ve vztahu k CNC z *Mediální analýzy NEWTON Media, a.s.* vyplynulo, že v období od 21. srpna 2014 do 20. ledna 2016 (tj. před vyhlášením osvobozujícího rozsudku), bylo uveřejněno celkem 190 příspěvků, z nichž 135 bylo výrazně negativních a 26 negativních. CNC ve svém zpravodajství užilo 111x označení „xxx“, 1x „xxx“, 1x „xxx“ a 1x „xxx“. Průměrný denní počet diváků v kategorii 15+ (diváci starší 15 let), kteří sledovali vysílání stanice TV Nova, byl v roce 2014 celkem 309 000 diváků a v roce 2015 celkem 291 000 diváků, ve vztahu k vysílání v „prime time“ (19 až 23 hodin) to v roce 2014 bylo 979 000 diváků a v roce 2015 celkem 923 000 diváků. Průměrná čtenost jednotlivých vydání deníků společnosti CNC byla u deníku Blesk v roce 2014 celkem 1 107 000 čtenářů a v roce 2015 celkem 1 012 500 čtenářů, u deníku Aha! to bylo v roce 2014 celkem 247 000 a v roce 2015 celkem 239 000 čtenářů. Průměrný počet reálných uživatelů činil v srpnu 2014/prosinci 2014/lednu 2015/prosinci 2015 u blesk.cz 1 618 768/1 761 534/1 583 847/1 904 465, u ahaonline.cz to bylo 431 399/446 192/498 384/401 604 a u nova.cz 1 851 908/1 950 844/2 205 136/1 963 105. Pokud jde o web tn.cz je součástí nova.cz (tn.nova.cz) a z údajů za prosinec 2014 vyplývá, že část týkající se tn.cz činí 1 266 378, z toho tn.ZPRAVODAJSTVI 1 216 526. Domácí výnosy společnosti CNC činily v roce 2014 celkem 1 819 796 tis. Kč a v roce 2015 celkem 1 821 786 tis. Kč. Výnosy z běžné činnosti společnosti TV Nova činily v roce 2014 celkem 4 240 414 tis. Kč a v roce 2015 celkem 4 493 036 tis. Kč (k tomu je třeba doplnit, že TV Nova má vzhledem k povaze televizního vysílání i výrazně vyšší náklady).

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Hájková

28. Odvolací soud dále opakuje to, co již uvedl dříve ve sporech s CNC i s TV Nova. Předmětem řízení není odškodnění celé újmy, která žalobkyni vznikla trestním stíháním a zpravodajstvím o něm, avšak jen v rozsahu té újmy, která žalobkyni vznikla excesy ve zpravodajství žalované. Za újmu vzniklou žalobkyni samotným nezákonným trestním stíháním neodpovídá žalovaná ale stát. Za újmu způsobenou obecně běžným zpravodajstvím o trestním stíhání (tedy vůbec za šíření informace o tom, že žalobkyně je trestně stíhána, co je jí kladeno za vinu a jak se trestní věc vyvíjí) rovněž neodpovídá žalovaná (neboť regulérní, neexcesivní zpravodajství o trestním stíhání je povolené, tedy oprávněné), ale také jen stát v rámci odpovědnosti za újmu nezákonným stíháním. Při úvaze o výši peněžitého zadostiučinění je třeba si uvědomit a následně též vyjádřit, že žalovaná odpovídá v dané věci vedle státu a že v zásadní (a jistě převyšující míře) byla žalobkyni újma způsobena již jen samotným trestním stíháním a širokým (regulérním) zpravodajstvím, zdaleka nejen žalované, o něm. Přitom ani samotná značná šíře regulérního zpravodajství není přičitatelná zpravodajskému subjektu, avšak státu, neboť odpovídá tomu, z jak závažných skutků se rozhodl žalobkyni stíhat. Odvolací soud tedy jasně vyjadřuje, že v této věci rozhoduje o odškodnění pouze za újmu, která žalobkyni vznikla toliko excesivním jednáním žalované v rámci jejího zpravodajství o trestní věci žalobkyně, tedy výhradně za opakované porušení zásady presumpce neviny včetně s tím souvisejících nepřípustných zkratk a označení v neprospěch žalobkyně.
29. Dále pak odvolací soud i v této věci zdůrazňuje, že jako významné specifikum dané věci uznává to, že o žalobkyni stejným či obdobným způsobem jako žalovaná informovala i řada dalších subjektů ve svých člancích, v rámci svého vysílání a podobně. Vzhledem k závažnosti trestní věci žalobkyně o ní referovala prakticky všechna významná média v zemi, a to velmi široce. Rovněž pak mnohá tato média stejně jako žalovaná nerespektovala presumpci neviny žalobkyně. Za této situace je ovšem třeba uznat, že žalobkyni nevznikala oddělená (samostatná) újma vždy na základě samostatného jednání jednotlivých subjektů spočívajícího v porušování presumpce neviny. Ve skutečnosti to bylo tak, že v mediálním prostředí České republiky, kde se jednotlivá zpravodajství překrývají, kde většina veřejnosti čerpá informace z více zdrojů a od více zpravodajských subjektů (což je podstatné), došlo při celkovém zpravodajství o trestní věci žalobkyně k masivnímu protiprávnímu jednání spočívajícímu v porušení zásady presumpce neviny žalobkyně, z čehož rezultoval vznik újmy na přirozených právech žalobkyně. Na vzniku této jednotné újmy (spočívající ve vytvoření předsudku u veřejnosti, vytvoření podvědomého vnímání žalobkyně jako vražedkyně ze zavřehodných důvodů, poničení pověsti a soukromí žalobkyně) se pak každý ze zpravodajských subjektů podílel určitou měrou, kterou je třeba zohlednit při stanovení výše peněžitého zadostiučinění. K tomu odvolací soud dodává, že výše uvedený princip zohlednění paralelních sporů při stanovení výše peněžitého zadostiučinění aproboval Nejvyšší soud (v *usnesení ze dne 23. června 2021, č. j. 25 Cdo 506/2021-844*) i Ústavní soud (v *usnesení ze dne 9. listopadu 2021, sp. zn. IV ÚS 2573/21*), a to ve sporu žalobkyně s TV Nova.
30. Míra, kterou se škůdci na vzniklé jednotné újmě podílejí, ovšem není jediným hlediskem pro stanovení výše individuální satisfakce, neboť se zohledňují též další významné okolnosti včetně např. míry zavinění konkrétního škůdce a následného chování konkrétního škůdce. Rovněž preventivně-sankční složka zadostiučinění je zohledňována a naplňována vůči každému ze škůdců individuálně. Proto bude též možné, aby u subjektů, které se na vzniklé újmě podílely stejnou nebo srovnatelnou měrou, bylo stanoveno peněžní zadostiučinění v odlišné výši, a to právě s ohledem na rozdílné okolnosti na straně těchto subjektů – škůdců.
31. Výše zadostiučinění přiznaná soudem prvního stupně (700 000 Kč) odpovídá přibližně 3/4 (78 %), které se žalobkyni dostalo od společnosti CNC a 3/5 (58 %) částky, které se žalobkyni dostalo od TV Nova. Stěžejní důvod o třetinu (300 000 Kč) vyššího zadostiučinění u TV Nova (1 200 000 Kč) oproti zadostiučinění, které bylo žalobkyni přiznáno vůči CNC (900 000 Kč) byl dán především okolností, že TV Nova do osobnostních práv žalobkyně zasahovala televizním vysíláním (byť nejen) a takto sdělená informace je účinnější, tedy i způsobilá přivodit vyšší újmu. Při v zásadě srovnatelném zásahu co do času, území, masovosti (množství oslovovaných osob), počtu

závadných příspěvků a množství excesivně expresivních výrazů tak zvýšení o 300 000 Kč sledovalo především naplnění funkce kompenzačně-satisfakční. Výše zadostiučinění stanovená žalobkyni proti TV Nova byla aprobována ze strany Nejvyššího soudu i Ústavního soudu.

32. Při porovnání excesivních mediálních výstupů žalované s excesivními výstupy CNC a TV Nova lze konstatovat, že co do časového i územního rozsahu, jakož i co do masovosti (množství oslovovaných osob) jde v zásadě o srovnatelné případy, až na okolnost, že u žalované část závadných výstupů byla jen regionálního dosahu (v mutaci pro Ústecký kraj), k čemuž je ale zase současně třeba dodat, že se tak dělo v regionu, který byl epicentrem zájmů žalobkyně.
33. Významný rozdíl však je dán v nižším počtu závadných mediálních výstupů a intenzitě závažnosti sdělení, což souvisí i s tím, že žalovaná excesivně expresivních výrazů používala jen ojediněle. Vzhledem k tomu, o jaké výrazy se jednalo, nelze sice rozhodně hovořit o počtu zanedbatelném, ale každopádně výrazně nižším než u předchozích dvou mediálních společností.
34. Dalším rozdílem je, že žalovaná se neoprávněných zásahů do osobnosti žalobkyně dopouštěla obsahem médií, která lze označit za názorotvorná. To – jak označení napovídá - s sebou logicky nese ten důsledek, že informace takovými médii sdělované jsou veřejností považovány za věrohodnější a tak i způsobilejší více ovlivňovat její mínění a tak i působit hlubší újmu, než pokud sdělení nerespektující presumpci nevinu sdělují média bulvární. Jejich typickými představiteli na českém mediálním trhu jsou deníky Blesk a AHA! a weby blesk.cz a ahaonline.cz, tedy média provozovaná CNC. Stejně tak je notorií, že zpravodajství TV Nova je vnímáno jako méně seriózní než třeba České televize. Na druhou stranu pak ale nelze přehlížet, že přestože žalovaná vždy nectila zásadu presumpce nevinu, její příspěvky jsou celkově střídmejší (ač ne vždy dostatečně) a skutečně serióznější, poskytují i širší spektrum informací, které ve svém důsledku právě oslabují (nikoli však neutralizují!) důsledky závadných informací. V kritickém čtenáři musí ve světle dalších informací vznikat alespoň pochybnost o (nezřídka) presumované vině žalobkyně. Žalované pak lze dát současně za pravdu, že u ní, resp. právě u ní, nikoli všechny příspěvky označené za negativní je možné označit za protiprávní. Jinak také řečeno protiprávnost napadaných příspěvků CNC a TV Nova byla zcela zjevná, u žalované tomu tak není. Část příspěvků závadná není a část je závadná hraničně a lze jí vytknout (jen) nedostatečnou zdrženlivost.
35. V důsledku uvedeného je nutno uzavřít, že podíl, kterým se na újmu žalobkyně vzniklé excesivním informováním o její trestní kauze podílela žalovaná, je bezesporu menší než u CNC a TV Nova, byť rozhodně ne zanedbatelný vzhledem k zhruba stovce závadných článků.
36. Lze říci, že pokud by na straně žalované byla míra sebereflexe alespoň taková, jako byla u společnosti CNC a TV Nova, mohla by vzhledem k ostatním okolnostem činit přiměřená výše zadostiučinění, kterou by měla žalovaná žalobkyni poskytnout, něco okolo 3/5 částky, kterou žalobkyni poskytuje CNC (3/5 z 900 000 Kč činí 540 000 Kč). Avšak okolnost, že míra sebereflexe žalované byla minimální, resp. v zásadě nulová, vedla odvolací soud k závěru, že je namíste žalobkyni přiznat proti žalované zadostiučinění ještě vyšší a zohlednit ve výši více než u CNC a TV Nova funkci preventivně-sankční. Pozoruhodné je i to, že rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. listopadu 2012, sp. zn. 30 Cdo 1413/2012, jímž argumentoval ohledně neoprávněnosti zásahu do osobnostních práv porušením zásady presumpce nevinu již i soud prvního stupně (srov. bod 17 odůvodnění tohoto rozsudku), se týkal věci, kde byla žalovanou také zde žalovaná společnost. Částku 700 000 Kč, kterou jako přiměřenou shledal soud prvního stupně a která odpovídá přibližně 3/4 zadostiučinění, kterého se žalované dostává od CNC, tak shledává vzhledem ke všemu uvedenému za přiměřenou i odvolací soud. Vyšší částka by již byla přiměřenou.
37. Uváží-li odvolací soud, že se na odčinění újmy podílejí podle práva další subjekty (některé ve srovnatelném rozsahu, některé v menším rozsahu), které při zpravodajství také porušily presumpci nevinu, pak by se žalobkyni mohlo (pokud svá práva vůči všem škůdcům řádně uplatní či již uplatnila, což ovšem záleží zcela na ní) dostat celkového odškodnění za újmu způsobenou výhradně excesivním zpravodajstvím o její trestní věci ve výši několika milionů korun (prozatím bylo

žalobkyni proti třem mediálním subjektům - CNC, TV Nova a zde žalované pravomocně přiznáno celkem 2 800 000 Kč), což pokládá odvolací soud i vzhledem k dosavadní soudní praxi za plně přiměřené a slušné.

38. Jak již bylo vysvětleno, za újmy způsobené samotným (nezákonným) trestním stíháním a širokým (regulérním/neexcesivním) informováním o něm poskytuje odškodnění stát. Na tomto místě je třeba uvést, že stát poskytl žalobkyni dobrovolně na náhradu nemajetkové újmy způsobené nezákonným trestním stíháním včetně neexcesivní medializace částku 272 000 Kč, přičemž rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 10. června 2021, č. j. 25 C 153/2017-752 bylo žalobkyni přiznáno dalších 728 000 Kč. Pokud by tato částka byla potvrzena, žalobkyni by se dostalo na náhradě nemajetkové újmy způsobené nezákonným trestním stíháním včetně neexcesivní medializace částky 1 000 000 Kč (vedle této částky byla žalobkyni přiznána – z části nepravomocně - i náhrada za nezákonnou vazbu a za další újmy ve výši 1 577 779 Kč). Žalobkyně se proti rozsudku soudu prvního stupně neodvolala, uvedenou částku tedy akceptovala jako odpovídající vzniklé újmě. I tuto okolnost je pak třeba zohlednit při úvaze o přiměřeném zadostiučinění za excesivní jednání žalované. Odvolací soud již opakovaně uvedl, že v zásadní a jistě převyšující míře byla žalobkyni újma způsobena již jen samotným trestním stíháním a širokým zpravodajstvím (regulérním) zdaleka nejen žalované o něm. Přestože se jedná o odlišné nároky a rozdílná jsou i kritéria pro stanovení zadostiučinění, nebylo by pochopitelně namístě, aby náhrada za excesivní jednání zpravodajských subjektů mnohonásobně převyšovala náhradu za újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním a s ním spojenou rozsáhlou regulérní medializací, kterou sama žalobkyně limitovala částkou 1 000 000 Kč.
39. Při ochraně osobnosti je primárním významem zadostiučinění funkce (kompenzačně-)satisfakční, tj. přiměřené s ohledem na všechny okolnosti konkrétního případu, optimálně, a tím účinně vyvážit a zmírnit nepříznivý následek neoprávněného zásahu, když nemajetková újma vzniklá porušením osobnostních práv se v obecném slova smyslu ani nedá „odškodnit“ a rozsah vzniklé nemajetkové újmy nelze ani exaktně kvantifikovat a vyčíslit a lze za ni „jen“ poskytnout zadostiučinění (satisfakci), rovněž by pak ale náhrada nemajetkové újmy v penězích měla plnit preventivně-sankční funkci (náleží Ústavního soudu ze dne 6. března 2012, sp. zn. I. ÚS 1586/09). Preventivně-sankční funkci zadostiučinění nelze uplatňovat u každého zásahu do osobnostních práv; je nicméně nezbytné posoudit vhodnost jejího použití v konkrétním případě, zvláště pak tehdy, kdy skutečně hrozí opakování podobných zásahů do ochrany osobnosti a kdy je třeba žalovanou od podobných zásahů odradit (*rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. prosince 2012, sp. zn. 30 Cdo 1231/2011*).
40. Jak již odvolací soud uvedl výše, v tomto případě je použití této funkce bezesporu vhodné, lépe řečeno nezbytné, a to zejména s ohledem na v zásadě nulovou sebereflexi žalované. Pokud žalobkyně odkazuje na náleží Ústavního soudu ze dne 2. listopadu 2021, sp. zn. I. ÚS 668/21, ve kterém Ústavní soud opakovaně poukázal na význam preventivně-sankční funkce a zároveň shledal jako protiústavní některé závěry vyslovené v recentní judikatuře Nejvyššího soudu, pak k tomu odvolací soud uvádí následující: odvolací soud závěry Ústavního soudu (které byly již vysloveny v jeho dřívější judikatuře a které v nejnovějším nálezu pouze zopakoval) respektuje a dlouhodobě z nich ve své rozhodovací praxi vychází. O tom ostatně svědčí i skutečnost, že odvolací soud zohlednil preventivně-sankční funkci zadostiučinění jak ve sporech žalobkyně s CNC a TV Nova, tak i v projednávané věci (a to ve významné míře). Okolnosti, aby přiznaná výše zadostiučinění byla ještě vyšší, tak jak se toho domáhá žalobkyně, zde však nejsou. Takovým důvodem nemohou být ani výnosy žalované z reklamy, které samy o sobě nevypovídají nic o skutečných hospodářských poměrech žalované. Odvolací soud má za to, že přiznaná výše zadostiučinění (v řádu vyšších statisíců), má dostatečně odrazující účinek a naplňuje tak i funkci preventivně-sankční.
41. Současně odvolací soud poznamenává, že v českém právním prostředí se výše předmětných náhrad nemůže blížit náhradám přiznávaným z titulu právního institutu *punitive damages* (či obdobnému institutu *exemplary damages*) aplikovaného v anglo-americkém prostředí v rámci *tort law*, kde jsou v obdobných případech ukládána plnění i v řádu desítek či stovek milionů dolarů jako soukromá

sankce žalovanému a současně vysoká odměna úspěšnému žalobci, který se nebál podstoupit riziko a nepříjemnosti spojené s vedením sporu, a přispěl tak k uplatnění prevenční funkce práva a čistotě veřejného života, za což mu náleží vysoká odměna navíc (srov. M. Ryska: *Výše a účel náhrady nemajetkové újmy v penězích při ochraně osobnosti*, *Právní rozhledy* č. 9/2009, str. 305 a násl. či D. Milo: *Defamation and Freedom of Speech*, Oxford University Press: New York 2008, str. 221 a násl., obé citováno z nálezu Ústavního soudu ze dne 6. března 2012, sp. zn. I. ÚS 1586/09). Český právní řád nezná soukromoprávní institut sankční škody a sankční postih je vyhrazen výlučně státní moci a veřejnému právu (k tomu srov. konstantní *judikaturu Nejvyššího soudu*: rozsudek ze dne 15. prosince 2011, sp. zn. 30 Cdo 3936/2010, rozsudek ze dne 16. srpna 2011, sp. zn. 30 Cdo 2434/2010, rozsudek ze dne 15. března 2012, sp. zn. 30 Cdo 1796/2011, rozsudek ze dne 24. dubna 2013, sp. zn. 30 Cdo 2469/2012, nebo rozsudek ze dne 28. února 2013, sp. zn. 30 Cdo 2778/2011, kde Nejvyšší soud výslovně odmítl přítomnost *punitive* a *exemplary damages* a jiných odškodnění represivní povahy v českém právním řádu).

42. Dovolává-li se žalobkyně proporcionality s náhradami přiznanými v jiných sporech (konkrétně ve sporech T. T., D. H. a K. R.), pak odvolací soud konstatuje, že výše peněžitého zadostiučinění přiznaného žalobkyni v projednávané věci je zcela adekvátní a přiměřená i při porovnání s těmito spory. Ve věci D. H. proti společnosti Bauer Média v. o. s. jako vydavatelkou časopisu Pestrý svět, byla prozatím žalobkyni nepravomocně přiznána částka 1 200 000 Kč (Městským soudem v Praze v řízení pod sp. zn. 37 C 83/2012), tedy částka, zcela jistě srovnatelná, a to i s přihlédnutím k tomu, že se jedná o zcela ojedinělý případ a újma zde vznikla zásahem do soukromé/intimní sféry včetně prvku slídění a byla přičitatelná jedinému subjektu. Ve sporu T. T. se společností MAFRA, a.s. jako vydavatelkou deníku Mladá fronta DNES (tj. s věcí řešenou u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp. zn. 28 C 370/2015, u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 58 Co 433/2017, u Nejvyššího soudu pod sp. zn. 25 Cdo 3423/2018 a u Ústavního soudu pod sp. zn. II. ÚS 3853/19), bylo žalobci přiznáno zadostiučinění ve výši 150 000 Kč. Vezme-li se v potaz, že žalobkyni se může od médií a státu dostat odčinění ve výši několika milionů, přičemž již nyní jí bylo, a to zatím jen proti třem mediálním subjektům (CNC, TV Nova a zde žalované), pravomocně přiznáno celkem 2 800 000 Kč, což je téměř 19x více než T. T., je zřejmé, že žalobkyni přiznávané částky rozhodně nejsou nepřiměřeně nízké a naplňují nejen funkci satisfakční, ale i preventivně-sankční. Žalobkyni přiznané zadostiučinění je pak proporcionalní též i ve vztahu k náhradám přiznaným ve sporech K. R. a členů jeho rodiny. Je třeba uvést, že žalobkyni uváděná částka ve výši 6 420 000 Kč byla pochopitelně přiznána všem (čtyřem) žalobcům dohromady. Uvedený spor se pak od projednávané věci v řadě okolností výrazně odlišuje, když se jednalo o opakované zásahy do intimní/soukromé sféry a rodinného života (při absenci veřejného zájmu a při existenci zásahu nejen obsahem, ale i způsobem získávání informací).
43. Závěrem má odvolací soud za potřebné zopakovat to, co již vyřkl ve věci CNC i TV Nova a co platí stále: Presumpce neviny je důležitou zásadou, kterou musí respektovat i zpravodajské subjekty (srov. např. již v bodu 17 odůvodnění zmíněné rozsudky *ESLP News Verlags GmbH & Co. KG proti Rakousku*, ze dne 11. ledna 2000, č. 31457/96, či *A. proti Norsku* ze dne 9. dubna 2009, č. 28070/06). Odvolací soud považuje porušování presumpce neviny ve zpravodajství za existující a zásadní celospolečenský problém, který významně zasahuje do osobnostních i procesních práv stíhaných osob a bourá základy právního státu, v němž o vině a trestu rozhoduje soud, a nikoli média, popřípadě veřejné mínění. Zpravodajství porušující presumpci neviny též podkopává důvěru ve veřejné instituce, které trestnou činnost stíhají a posuzují, neboť v případě zastavení trestního stíhání či zproštění stíhaného implikuje, že viník je sice znám, avšak zůstal nepotrestán.
44. Pokud jde o napadený nákladový výrok rozsudku soudu prvního stupně, pak odvolací soud konstatuje, že soud prvního stupně uložil žalované nahradit žalobkyni náklady řízení v nesprávné výši.
45. Žalobkyně se žalobou domáhala v řízení před soudem prvního stupně relativní satisfakce ve výši 6 700 000 Kč s příslušenstvím, výsledně s žalobou uspěla co do částky 700 000 Kč (10,4 %). Výše

plnění zde záležela na úvaze soudu a z pohledu žalobního žádání se zde nejednalo o extrémní rozpor mezi přiznaným a žádaným plněním, pro který by bylo namíste aplikovat § 142 odst. 3 o. s. ř. ve prospěch žalované. Žalobkyni proto náleží plná náhrada účelně vynaložených nákladů řízení před soudem prvního stupně dle § 142 odst. 3 o. s. ř. Náklady sestávají z účelně zaplacené části soudního poplatku za žalobu ve výši 700 Kč. Žalobkyně byla úspěšná co do částky 700 000 Kč a z 90 % byla od soudních poplatků osvobozena; účelně vynaloženým nákladem je tak pouze 10 % soudního poplatku stanoveného podle Položky 3 písm. b) Sazebníku soudních poplatků ve vztahu k přiznané částce, tj. 10 % z částky 7 000 Kč. Povinnost zaplatit zbylých 90 %, tj. 6 300 Kč uloží soud prvního stupně žalované – viz bod 48 odůvodnění). Dále účelně vynaloženými náklady řízení jsou náklady na právní zastoupení ve vztahu k těmto úkonům právní služby: 1/ převzetí a příprava zastoupení, 2/předžalobní výzva ze dne 8. srpna 2017, 3/ sepsání žaloby ze dne 21. srpna 2017, 4/ další porada s žalobkyní přesahující jednu hodinu dne 29. ledna 2018, 5/ replika žalobkyně ze dne 30. ledna 2018, 6/ účast na jednání před soudem prvního stupně dne 29. května 2018, 7-8/ účast na jednání před soudem prvního stupně dne 3. září 2018 v rozsahu dvou započatých dvouhodin, 9/-14/ účast na jednání před soudem prvního stupně ve dnech 4. prosince 2018, 18. března 2019, 11. června 2019, 7. října 2019, 27. dubna 2021 a 2 srpna 2021, 15/ písemný závěrečný návrh ze dne 6. září 2011, 16/ účast na vyhlášení rozsudku dne 13. září 2021. S každým z úkonů s výjimkou posledního (16) je spojena odměna advokáta ve výši 3 100 Kč/úkon dle § 9 odst. 4 písm. a), § 7 bod 5, § 11 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, s posledním z uvedených úkonů je spojena poloviční odměna ve výši 1 550 Kč dle § 9 odst. 4 písm. a), § 7 bod 5, § 11 odst. 2 advokátního tarifu, se všemi úkony se pojí paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč/úkon dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Náhrada odměny advokáta a paušální náhrada hotových výdajů se navyšuje dle § 137 odst. 3 písm. a) o. s. ř. o 21 % DPH, již je zástupce žalobkyně plátcem. Odvolací soud neshledal účelným náklad na vyjádření ze dne 26. května 2018 a 19. října 2018. Bylo na žalobkyni, zda svá tvrzení a návrhy důkazů uvede v jednom podání nebo více, ale pro účely náhrady nákladů řízení lze přihlížet jen k jednomu úkonu (žalobě), účelným není ani náklad na vyjádření ze dne 3. prosince 2018, a to jednak z důvodu, že jde o opakování argumentace a je z večera dne před jednáním. Na rozdíl od soudu prvního stupně ale odvolací soud považuje za účelně vynaložený i náklad žalobkyně na vyhotovení mediální analýzy, pomocí které žalobkyně mohla vymezit zásah do svých práv a získat též předmětné mediální výstupy žalované. Proto odvolací soud požadovanou náhradu 1/7 nákladů na mediální analýzu ve výši 14 623 Kč jako účelně vynaložený náklad žalobkyni přiznal. Žalobkyni tedy na náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně náleží celkem částka 79 271,50 Kč ($=700+(15*3100+1550+16*300)*1,21+14623$). Lhůta k plnění je stanovena podle § 160 odst. 1 v části věty před středníkem o. s. ř., místo plnění podle § 149 odst. 1 o. s. ř.

46. Odvolací soud z důvodů shora předestřených rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I a II potvrdil postupem podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný, nákladový výrok III změnil postupem podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. jen ohledně výše nahrazovaných nákladů řízení, jinak jej také postupem podle § 219 o. s. ř. potvrdil.
47. V odvolacím řízení ani žalobkyně, ani žalovaná se svými odvoláními ohledně věci samé neuspěly. Postupem podle § 224 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 142 odst. 2 o. s. ř. tak žádná z nich nemá právo na **náhradu nákladů odvolacího řízení**. Okolnost, že žalobkyně takto neuspěla ohledně požadavku na 6 000 000 Kč a žalovaná ohledně 700 000 Kč, je zde nepodstatná, neboť u obou jde o předmět sporu se shodnou tarifní hodnotou 50 000 Kč [§ 9 odst. 4 písm. a) advokátního tarifu] a jejich úspěch a neúspěch je takto shodný. Současně poměr nominálních částek není v extrémním nepoměru, pro který by bylo namíste přiznat náhradu nákladů odvolacího řízení té z nich, která nominálně uspěla více.
48. Vzhledem k tomu, že žalobkyně byla v řízení o žalobě osvobozena z 90 % od soudních poplatků (č. l. 141 spisu), na soudu prvního stupně (§ 3 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích) ještě bude, aby postupem podle § 2 odst. 3 věta první zákona o soudních poplatcích

žalované uložil povinnost zaplatit na soudním poplatku za žalobu částku ve výši 6 300 Kč. Uvedená částka odpovídá 90 % soudního poplatku za žalobu v rozsahu, ve kterém žalobkyně výsledně uspěla, plná výše takového poplatku podle Položky 3 písm. b) Sazebníku soudních poplatků činí 7 000 Kč (1 % z 700 000 Kč), 10 % (700 Kč) zaplatila žalobkyně (a žalovaná žalobkyni tuto částku nahradí – viz bod 45 odůvodnění), 90 % (6 300 Kč) musí státu zaplatit žalovaná.

Poučení:

Proti výroku I tohoto rozsudku, kterým byly potvrzeny výroky I a II rozsudku soudu prvního stupně, **je** dovolání **přípustné** k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně do dvou měsíců od jeho doručení, jestliže dovoláním napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněně zkoumat jen dovolací soud. Proti výroku I tohoto rozsudku v rozsahu týkajícím se nákladů řízení a proti výroku II tohoto rozsudku dovolání **přípustné není** [§ 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř.].

Praha 24. února 2022

JUDr. Veronika Křest'ánová, Dr. v. r.
předsedkyně senátu